

QUAN HỆ LIÊN TRIỀU: ĐÂU LÀ LỐI THOÁT?

MINH THU

Với việc Bình Nhưỡng tuyên bố hủy bỏ toàn bộ các hiệp định đã ký với Hàn Quốc bao gồm các hiệp định liên quan tới hoà giải dân tộc hợp tác và không xâm lược lẫn nhau giữa hai miền đã đẩy quan hệ Liên Triều vào tình trạng căng thẳng của thời kỳ Chiến tranh Lạnh. Hai miền Triều Tiên đang đối mặt với một nguy cơ xung đột mới mà nếu xảy ra sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến an ninh Đông Bắc Á.

Nguyên nhân nào đẩy quan hệ này - một mối quan hệ đã đơm hoa kết trái trong mắt hai nhiệm kỳ tổng thống Hàn Quốc (Kim Dae-Jung và Roh Mu Hiên). Có người cho rằng, nguyên nhân chính bắt nguồn từ phía Hàn Quốc kể từ khi Li Miêng Pắc trở thành tổng thống nước này. Người ta lập luận rằng, suốt 10 năm kể từ tháng 2/2008 trở về trước, hai vị tiền nhiệm của Ông Li đã thực thi một chính sách song tính thực dụng; ở đó chứa đựng các nhân tố hữu hảo, hoà giải và dường như có cả yếu tố tôn trọng Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên. Dưới thời Tổng thống Li, tình hình đã xấu đi. Nhiều thành quả quan trọng bị hủy bỏ; chẳng hạn khu công nghiệp Kê xoong (chỉ có 3 năm hoạt động mà đã có 79 công ty Hàn Quốc kinh doanh, có tới 33.000 người làm việc và hàng năm mang lại cho Triều Tiên một khoản thu hàng triệu đôla). Khu du lịch núi Kim cương (không chỉ mang lại nhiều lợi nhuận cho cả hai miền mà còn là nơi các gia đình li tán gặp gỡ nhau sau nhiều năm xa cách)... Các cuộc trao đổi của giới chức quân sự cấp cao - một thành quả được coi là đặc biệt quan trọng của hợp tác Liên Triều - cũng bị xoá sổ. Sự thay đổi chính sách của Tổng thống Li đã làm cho Triều Tiên tức giận. Tổng thống Li đã gắn viện trợ của Hàn Quốc với việc Triều Tiên hủy bỏ chính sách hạt nhân và ông còn nhấn mạnh rằng, “nếu Triều Tiên hủy bỏ vũ khí hạt nhân, Hàn Quốc sẽ giúp nước này tăng thu nhập bình quân đầu người lên 3000 đôla Mỹ trong vòng 10 năm”. Hành động này được phía Triều Tiên cảm thấy bị xúc phạm.

Rõ ràng là sự thay đổi trong chính sách đối với Triều Tiên của chính quyền Li Miêng Pắc là ngòi nổ cho những căng thẳng trong quan hệ Liên Triều. Điều này không cần giải thích vẫn có thể chấp nhận được. Tuy nhiên sẽ không công bằng khi đổ lỗi cho một phía. Nếu Triều Tiên bình tĩnh và tính toán cẩn thận hơn thì những đổ vỡ vừa qua không diễn ra. Người ta lấy làm tiếc về chính sách của Bình Nhưỡng bởi kết quả của cả hai phía trong suốt hơn thập niên qua bỗng chốc tan biến. Cũng có nhà phân tích cho rằng, với sự phản ứng này, Triều Tiên nhằm tới những tính toán thực dụng hơn trong quan hệ với bên ngoài. Dường như họ muốn chứng tỏ rằng họ có vị thế, có sức mạnh thực sự và không chấp nhận bất kỳ một kiểu quan hệ ban ơn nào, các nước lớn cần phải hiểu điều đó. Cũng có nhà bình luận thêm rằng, Triều Tiên thực hiện chính sách đối đầu với Hàn Quốc còn là động thái tạo cơ sở cho những “chấn chỉnh nội bộ”, nhất là trong lĩnh vực quốc phòng. Việc bổ nhiệm Tổng tham mưu trưởng giữ chức Bộ trưởng Bộ lực lượng vũ trang Triều Tiên được coi là một minh chứng.

Một số học giả Hàn Quốc ủng hộ chính sách của Tổng Thống Li trong quan hệ với Triều Tiên. Ông Li Miêng Pắc đã nêu quan điểm cứng rắn khi tranh cử tổng thống trong quan hệ với Bình Nhưỡng. Ông nói, ông sẽ thay đổi chính sách “viện trợ đơn phương” và coi viện trợ như là điều kiện để Triều Tiên từ bỏ chính sách hạt nhân. Ông Li buộc phải làm như vậy bởi một bộ phận không nhỏ người Hàn Quốc tỏ ra rất phản cảm với chính sách viện trợ “không điều kiện” của Kim Dae-Jung và RôMuHiên. Và với chính sách vận động tranh cử này; chính họ đã ủng hộ ông và bỏ phiếu cho ông. Điều này có nghĩa là nội tình chính trị Hàn Quốc tạo cơ sở cho ông Li thực thi chính sách cứng rắn với Triều Tiên.

Tiếp tục bàn cãi về lỗi tại ai chắc còn nhiều điều để nói. Vấn đề đặt ra hiện nay là lỗi thoát ở đâu? Nếu cả hai bên tiếp tục chỉ trích lẫn nhau, đổ lỗi cho nhau, tiếp tục thù tằn lừa... thì có lẽ quan hệ Liên Triều sẽ đi vào ngõ cụt. Một thái độ bình tĩnh, một tính toán chiến lược và một tinh thần xây dựng của hai phía sẽ vạch hướng đi tới cho mối quan hệ này. Quan hệ Liên Triều hiện nay là bế tắc song không phải là không có lối thoát.